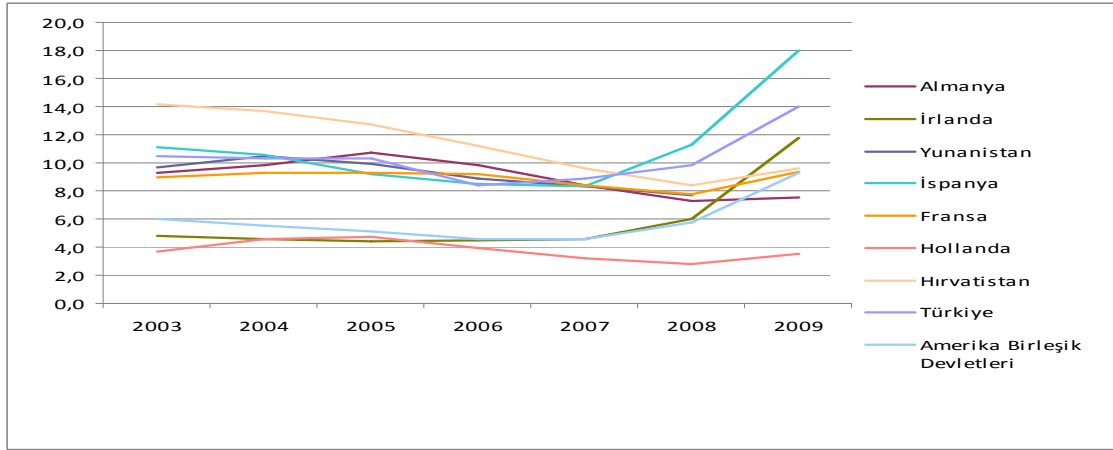

EKONOMİ BÜLTENİ 7
 2 Mart 2010

İŞSİZLİKTE SINIFTA KALDIK

TÜİK'in 2 Mart 2010 tarihinde açıklanan işgücü istatistiklerine göre Türkiye'de 2009 yılı işsizlik oranı %14 ile, 2008 yılına göre 3 puanlık artış göstermiştir. Veriler incelendiğinde; 70.5 milyon nüfuslu Türkiye'nin yaklaşık 51.7 milyonu çalışabilir nüfus olarak kaydedilmektedir. Çalışabilir nüfusun yaklaşık %41.1'i ile Türkiye'deki istihdam oranı; AB ve ABD'nin de yer aldığı 44 ülke sıralamasından sondan ikinci olarak yer almaktadır. 2009 yılında işsizlik oranının %14, tarımdışı işsizlik oranının %17.4 ve genç kesim işsizlik oranının %25.3 olarak açıklanması bizleri; işsizliğin sadece ekonomik değil toplumsal bir sorun olduğu gerçeğiyle de karşı karşıya getirmektedir. Türkiye, %18 işsizliğe sahip İspanya'dan sonra, en yüksek orana sahip ekonomidir. 2009 verileri incelendiğinde, işsizlikte Avrupa Birliği ortalaması %8.8 olurken, Almanya %7.5, Fransa ve Hırvatistan %9.5 ile Avrupa ortalamasının biraz üzerinde kalmaktadır. Hollanda ise %3.5 ile işsizlik sorununu çözmüş ülkeler arasında yer almaktadır. Türkiye'de çalışabilir yaştaki nüfus yapısı incelendiğinde, bunun %83'lük kısmını okuma yazma bilmeyen kesim, okuma yazma bilen ancak herhangi bir teknik eğitim almamış kesim ile ilkokul ya da lise mezunları oluştururken; %17'lik kısmı teknik eğitim almış, yükseköğretim veya fakülte mezunlarından oluşmaktadır. Bu veriler yorumlandığında, aslında Türkiye'de çalışma çağındaki nüfusun eğitim düzeyinin halen oldukça düşük olduğu gözlenmektedir.

Grafik 1. Seçilmiş Ülkeler İşsizlik Oranları (2003-2009)

Ülkelerin işsizlik oranına dayanıklılığını ölçebilmek için, hanehalkı gelir dağılımına bakmak önemli bir makroekonomik gösterge olarak kabul edilmektedir. OECD'nin yaptığı araştırmaya göre, Türkiye'de gelir dağılımında en düşük gelirli 14 milyon kişi Gayri safi yurtiçi hasıladan %6.1; en yüksek gelirli ilk 14 milyon kişi %44.4 pay almaktadır. Bu rakam analiz edildiğinde, gelir dağılımında aradaki farkın yaklaşık 7.3 katı olduğu göze çarpmaktadır. Bu oranın 8 katı olmasının önemli bir sosyal kırılma yaratacağı yönündeki görüşle, Türkiye'nin bu konuya daha dikkatli eğilmesi gerektiği ortadadır.

Türkiye'de kayıtdışı istihdam önemli bir sorun...

Türkiye'de önemli toplumsal sorunlarımızdan birinin de çalışan kesimde kayıtdışılık olduğu kesindir. Türkiye'de çalışanların %43.9'nun kayıtdışı olduğu bilinmektedir. Bu rakam, diğer AB ülkeleri ile karşılaştırıldığında çarpıcı sonuçlar göze çarpmaktadır. Kayıtdışılık oranı, AB ortalamasında %9, İngiltere ve Fransa'da %7, Almanya ve İspanya'da %5 olarak tahmin edilirken, AB Bölgesinde Türkiye'den sonra kayıtdışılıkta en yüksek olarak yaklaşık %15 ile Belçika ve Yunanistan gelmektedir. Bu rakamlar incelendiğinde Türkiye'nin farklı bir toplumsal sorunu daha göze çarpmaktadır.

Çözüm için acil politikalar geliştirilmeli...

Türkiye'de hem işsizlik oranının hem de kayıtdışılığın azaltılabilmesinde şüphesiz en önemli faktör işgücü maliyetlerinin revize edilmesidir. Türkiye, işgücü maliyeti için %38.5'lik vergi oranı ile Avrupa Bölgesinde en üst sıralarda yer almaktadır. Vergiye, sigorta primi, kıdem tazminatı payları eklendiğinde bu oran, brüt asgari ücret üzerinden yaklaşık %45'i bulmaktadır. Bu konuda acil düzenlemeye gidilmesi gerektiği açıktır. Ayrıca Türkiye'de mikro kredi sisteminin ve fon olanaklarının artırılması da özellikle reel sektörün %99'nu oluşturan KOBİ'lerin büyümesi ve ek istihdam yaratabilmesi için önemlidir.

Kadınlar işgücüne dahil edilmeli...

Türkiye istihdam istatistikleri incelendiğinde, çalışan nüfusun sadece %28'ni kadınlar oluşturmaktadır. Kadınların istihdamda bu kadar düşük rol almasında en önemli etken, Türkiye'de yarı zamanlı istihdamın yaygın olmamasıdır. Almanya ve Belçika'da yarı-zamanlı istihdamın toplam istihdama oranı %20'ler düzeyinde olurken, Türkiye'de bu oran yaklaşık %6'da sınırlı kalmıştır. Çalışma saatlerinin esnek hale getirilmesi ile daha çok kadın iş hayatında yer alacak ve bu bir sosyal rahatlatma yaratacaktır.

Yükseköğretim sistemine çok iş düşüyor...

Şüphesiz bu süreçte teknik ve yükseköğretim sisteminin iş hayatının ihtiyaçlarını takip etmesi, klasikleşmiş eğitim sisteminden; girişimciliği öğreten ve disiplinlerarası bakışı destekleyecek bir eğitim altyapısına geçmesi gerekmektedir. Burada yapılması gereken, kamu, üniversite, sektör ve finans kesimi paydaşlarının, masanın aynı tarafında bir araya gelmeleri konusunda ortak görüş oluşturmaktır.